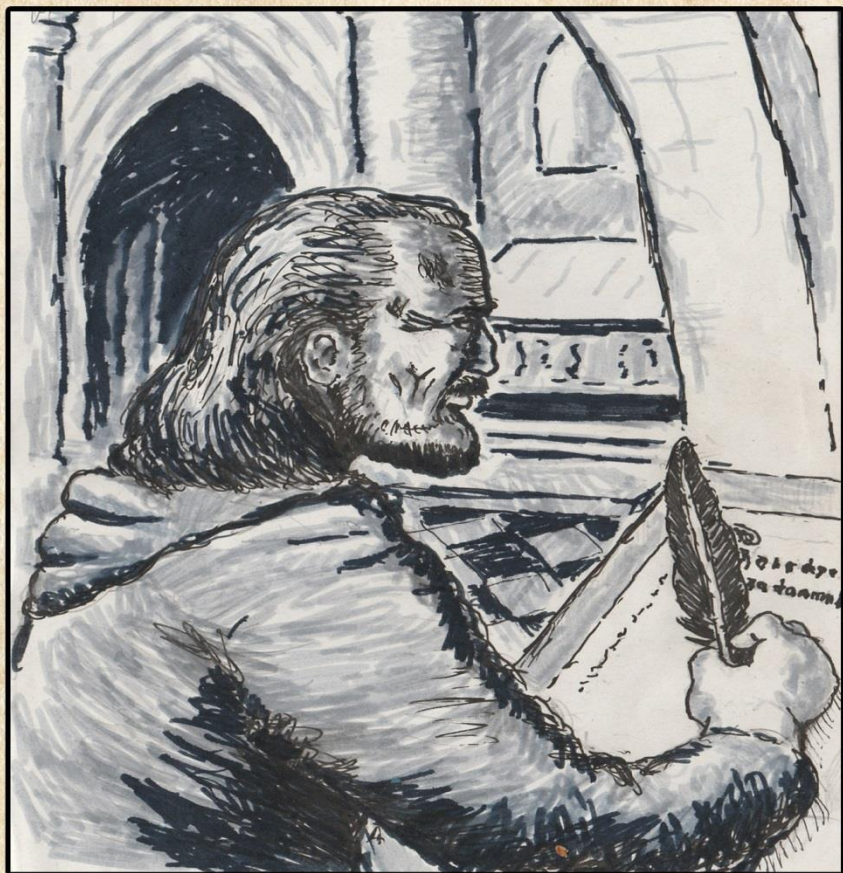

VIOLA

SMUTNÁ KRÁLOVNA

Radim Weber

Radim Weber

VIOLA - SMUTNÁ KRÁLOVNA

Já, Petr, zvaný Žitavský, opat cisterciáckého kláštera na Zbraslavi, píši toto pojednání. Píši ho již jako čtyřiasedmdesátiletý stařec. Již přicházejí na mne myšlenky, že brzy skončí moje putování po tomto světě, jež mi milostivě dovolil Bůh. Před svou smrtí chci napsat ještě jedno krátké pojednání.

Pokračoval jsem v psaní *Chronicon aulae regiae*, díla, jež započal můj předchůdce opat Ota. Dá-li Bůh, snad kronika přetrvá do let budoucích, aby potomci jednou věděli, jak se žilo nejen zde, v klášteře Aula Regia na Zbraslavi, ale v celém českém království v době, kdy odcházel ze světa slavný rod Přemyslovců a po krátkém intermezu vlád Korutance a Rudolfa Habsburka nastoupil rod Lucemburků. Psal jsem svou kroniku pravdivě, tak jak jsem to viděl a slyšel, bez příkras. Jen v jednom jsem zalhal. Snad mi Bůh odpustí, ale nemohl jsem jinak. Byl jsem tím povinován jedné krásné smutné ženě. Ta se nedopatřením, aniž by si to přála, stala královnou a za svůj krátký život od dob dospívání, byla jen obyčejnou figurkou ve světě mocných. Tato žena mi těsně před smrtí vyprávěla příběh, který osvětlil jednu záhadu. Slíbil jsem jí, že o tom pomlčím, avšak těsně před smrtí již mlčet nemohu. Proto píši toto pojednání pro příští pokolení.

V květnu roku 1317 mne požádal listem nejvyšší komoří království českého pan Petr z Rožmberka, že si se mnou přeje mluvit jeho paní, bývalá královna Viola. Byl jsem tím velmi překvapen. Královnu Violu, vlastně Alžbětu, jak se po svatbě správně jmenovala, jsem neviděl hezkou řádku let. Po smrti svého muže, krále Václava toho jména třetího, žila nějaký čas v sídelním městě v domě zlatníka Konráda a později pak v Jiřském klášteře. Před jeden a půl rokem se stala ženou již řečeného pana Petra z Rožmberka.

Najal jsem si vozataje, který pracoval nedaleko kláštera na Zbraslavi. V kočáru, ne příliš pohodlném, jsem spolu s karavanou obchodních vozů, po zemské silnici vedoucí po většinu času podél Vltavy, odjel do Rožmberka. Na hrad, kde sídlil Petr z Rožmberka, jsem dorazil druhého dne dopoledne. Uchvátil mě krásný nový hrad, stojící na strmém a dlouhém skalním ostrohu nad Vltavou. Do hradu jsem vstoupil zámeckými schody a byl jsem uveden do paláce, kterému dominovala vysoká kulatá věž.

Sluha mne odvedl do krásně zařízeného pokoje, kde mne uvítal sám hradní pán se svou ženou.

S královnou Violou jsem se prvně setkal, když jsem s opatem Otou byl přijat v domě zlatníka Konráda, kde přebývala se svým manželem. Upoutala mne svou krásou. Byla štíhlá, velmi mladá. Své tmavé husté vlasy měla spuštěné. Její oči byly tak trochu smutné. Tehdy jsme se snažili s opatem domluvit králi, aby nechal zhýralého života a věnoval se věcem, které přísluší panovníkovi. Těžko říci, zda naše napomínání pomohlo. Pravdou je, že Václav se od té doby choval lépe. Těžko však soudit člověka, který se dožil tak málo let.

Po krátkém formálním přivítání jsem byl pozván na slavnostní oběd. Petr z Rožmberka mne při něm oznámil, že jeho žena by mi ráda sdělila něco důležitého. Nic však nenaznačil, všechno nechal na paní Viole. Po obědě jsem požádal, abych si mohl po cestě odpočinout. Pan z Rožmberka mi sdělil, že na několik dní odjíždí na neodkladnou cestu. Vydal však všem v hradu příkaz, že se o mne mají starat jako o velmi váženého a významného hosta. Paní Viola prohlásila, že bychom mohli začít s vyprávěním až příští den. Po odpočinku že si můžu dnes prohlédnout nejen hrad, ale i přiléhle okolí hradu. Byl jsem tomu rád, hlavně proto, že jsem si chtěl utřídit myšlenky. Královnou Violu jsem znal jako velice půvabnou ženu, spíše ještě dívku a nyní se mnou mluvila a dívala se trochu nepřítomně již zralá žena. Jen ty oči, krásné temné jak jsem si je pamatoval, byly stejné. Oblečena

byla v dlouhé temně modré nepřepásané kápi s volnými rukávy. Její suknice s vlečkou splývala až na zem.

Po obědě jsem byl uveden do svého pokoje, který byl vybaven stroze, ale účelně. Co jsem nejvíce ocenil, byl masivní stůl a pohodlné křeslo.

Zdřímnuv jsem si na lůžku a pozdě odpoledne jsem se vydal na prohlídku okolí hradu. Samozřejmě jsem si nenechal ujít pohled z kulaté věže. Odtud byl nádherný pohled do okolních lesů, které lemovaly břehy Vltavy.

Večer jsem po modlitbě v hradní kapli šel brzy spát a dychtivě jsem čekal na další den, pln očekávání věcí příštích.

Ráno jsem nemohl dospat a byl jsem velmi zvědavý na informace, které mi chtěla sdělit bývalá královna. Po vydatné snídani, stávající se z tmavého chleba s medem a s číše vína, jsem dychtivě očekával věci příští. Poté, co služka odnesla číši a misku, přišel komorník a vyzval mne, abych navštívil paní v jejím pokoji.

Pokoj bývalé královny byl zařízen velmi skromně. Zřejmě to souviselo s tím, že paní Viola si na přepych příliš nepotrpěla. Obyčejný stůl, židle, truhla. Velmi mne zaujal jeden spisek, který byl pohozen na truhle. Cítil jsem pokušení se do něho podívat, ale zatím jsem si netroufl o něj požádat.

Ukláním se a říkám: „Zdravím Vás, pani Violo, promiňte, Alžběto. Zapomněl jsem, že jste po korunovaci přijala jiné jméno.“

„Neomlouvej se, pane Petře. Viola je hezčí jméno, znamená fialka. Dala mi ho moje maminka po své bulharské matce, přes odpor otce, který chtěl jméno vznešenější.“

„Proč jste si mne nechala zavolat?“

„Cítím, že již dlouho nebudu pobývat na tomto světě a chtěla bych učinit zadost svému svědomí. Musíte mi však slíbit, že

o tom, co vám sdělím, pomlčíte, dokud budou osoby, kterých se toto vyprávění týká na tomto světě.“

„Jsem duchovní osoba a ctím zpovědní tajemství. Proto vám toto slibuji.

„Bude to delší vyprávění. Nejsem schopna to vše vypovědět za jeden den.“

„V pořádku. Jsem ochoten poslouchat tak dlouho, jak jen bude libo.“

Viola poslala služebnou pro džbánec vína, já jsem se uvelebil do pohodlného křesla a zaposlouchal jsem se do krásného sametového hlasu Violy.

„Své dětství jsem prožila v Těšíně. Byla to má nejšťastnější léta v životě. Má matka Agniezska nepocházela z příliš bohatého rodu. Byla moc hodná, starala se, jak jen mohla. Ke všem byla ohleduplná. Nepamatuji se, že by někdy na někoho křičela, ani na služebnictvo. Můj otec byl z jiného těsta. Byl přísný a dost panovačný. Dělal velké rozdíly mezi lidmi. Toužil po větším bohatství. Titul vévody mu byl málo.

Já jsem žila poměrně bezstarostný život. Často jsem se toulala se svým bratrem Kazimírem a zvláště s Blahoslavem v okolí Těšína. Blahoslav byl syn hajného. Byl to moc hodný hoch. Znal vše, co se týkalo zvířat. Měl doma ochočenou srnku, která za ním běhala jako pejsek. Dovedl zajímavě vyprávět. Otec však nerad viděl, když jsem se s ním stýkala. Pro něho to byl poddaný, který nebyl na dostatečné úrovni. Chtěl, abych se stýkala jen s urozenými pány. Ale kde je najít v zapadlém koutě Slezska?

Můj osudný příběh začal v den, kdy byl na výroční hon na Těšínsku pozván král Václav II. Otec v tom cítil šanci, zajistit si významné postavení u dvora českého krále. Již dříve se českému králi zavázal k vojenské službě v případě války a svoji příznivou

roli sehrál i při nastolení Václava II polským králem. Proto nelitoval peněz, aby zajistil vše potřebné k příjemnému pobytu na našem zámku. Zámek dostal novou fasádu, okolí se vyčistilo a lovčí dostali příkaz připravit pro krále největší skvosty z lesní zvěře. I mne se tato záležitost týkala. Do Těšína byly pozvány švadleny až z Olomouce, aby ušily šaty pro celou rodinu i i pro sloužící. Nakonec však nemoc nedovolila králi do Těšína přijet. To však na situaci nic neměnilo. Místo něho měl přijet do Těšína následník přemyslovského trůnu Václav, který byl stále ještě i králem uherským, kde vládl jako Ladislav V.

Tak nastal ten den, kdy přijel králevic Václav se svým dvorem. Do Těšína přijel ze svého panství v Osvětimi můj nejstarší bratr Vladislav s manželkou a rovněž otcovi bratři Přemysl, Boleslav a Kazimír se svými rodinami. Po okázalém přivítání, Václav, jako slavný host, zahájil druhý den hon. Poté co před obědem hon skončil, dozvěděla jsem se o zajímavé příhodě.

Václav byl spokojen s honem a řekl otcí: „Tedy, pane Měšku, řeknu ti, dlouho jsem si tak nezalovil jako dnešní den. Těch zajců, bažantů...“

„Ale ten jelen, ten se vám tedy povedl, to musím uznat,“ opáčil otec.

„Škoda jen, že ten kanec mi utekl. Ale zase musím dodat, že tvůj syn Kazimír ho čile dorazil.“

„Jo, nebýt Blahoše, ten divočák by si ještě teď někde lízal rány,“ řekl Kazimír.

„Kdo je ten Blahoš?“ zajímal se králevic.

„Syn hajného. Ale ....“

„Rád bych se s ním seznámil, když říkáš, že je znamenitý lovec,“ naléhal Václav.

Kazimír hned nařídil sloužícímu, aby přivedl Blahoslava, i když můj otec tomu zrovna nebyl nakloněn.

„Chápu, milosti, že se zajímáte o lov. Ovšem onen hoch nedokáže hovořit s urozenými lidmi, ale můj syn vám příběh vypočítá.“